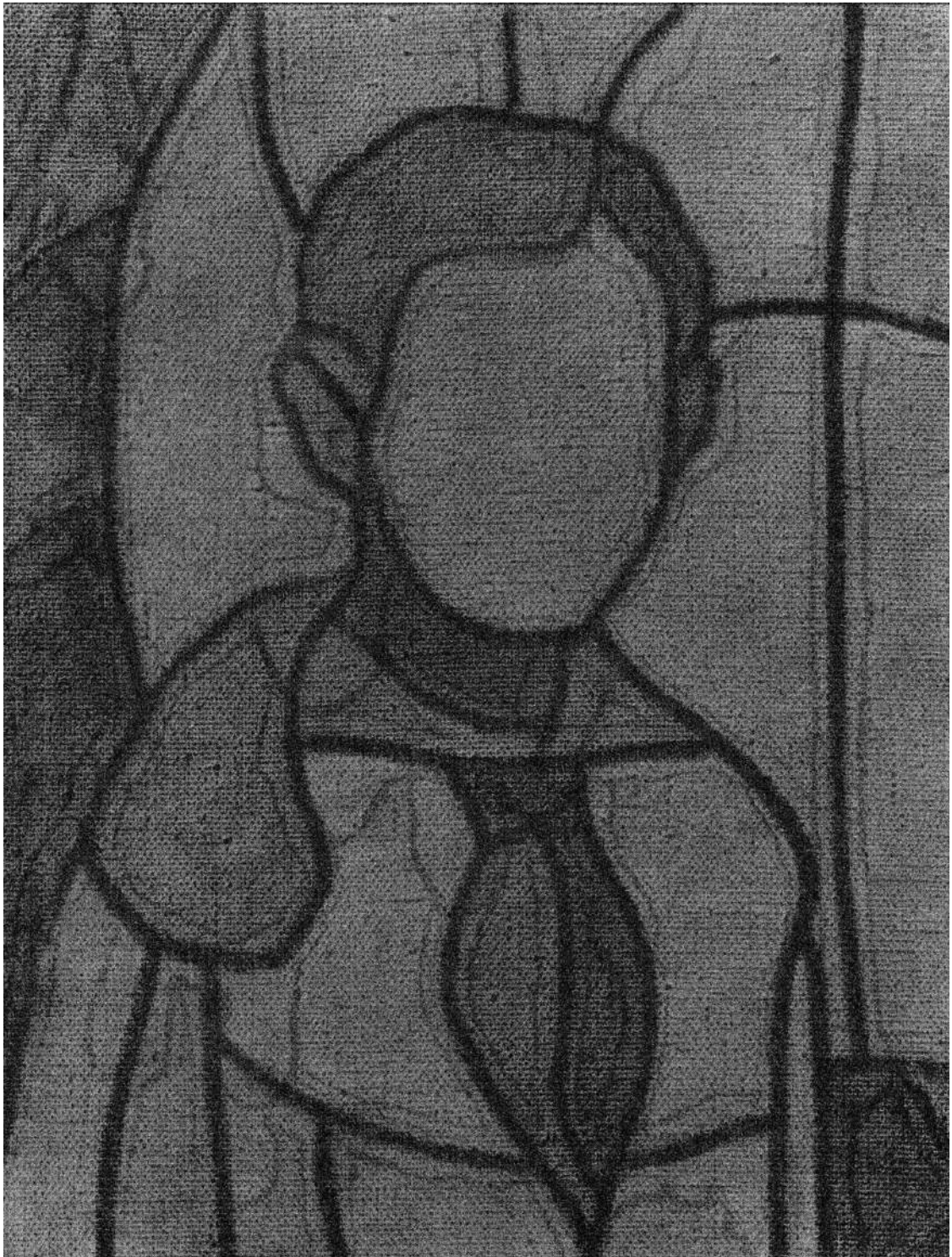

Додатки А

Ілюстрація 1. *L. Bourgeois. Spider IV. 1996. Art Basel 2023* [Світлина Н. Войтович, 2023]

Ілюстрація 2. Д. Галкін. З серії Оптичні протези. 2022. Ілюстрацію подано з сайту *Artsy*, URL: <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-5-collectors-highlights-purchases-art-basel-2023>

Ілюстрація 3. *T. Emin. I want my time with you. 2022. Art Basel 2022*
[Світлина Н. Войтович, 2022]

Ілюстрація 4. *L. Benglis*. 2022. Ілюстрацію подано з сайту *Artnews*,
URL: <https://www.artnews.com/art-news/news/lynda-benglis-magdalena-abakanowicz-sculptures-paris-fashion-week-1234681038/>

Ілюстрація 5. *L. Benglis. Power Tower. 2019. Art Basel 2022 [Світлина Н. Войтович, 2022]*

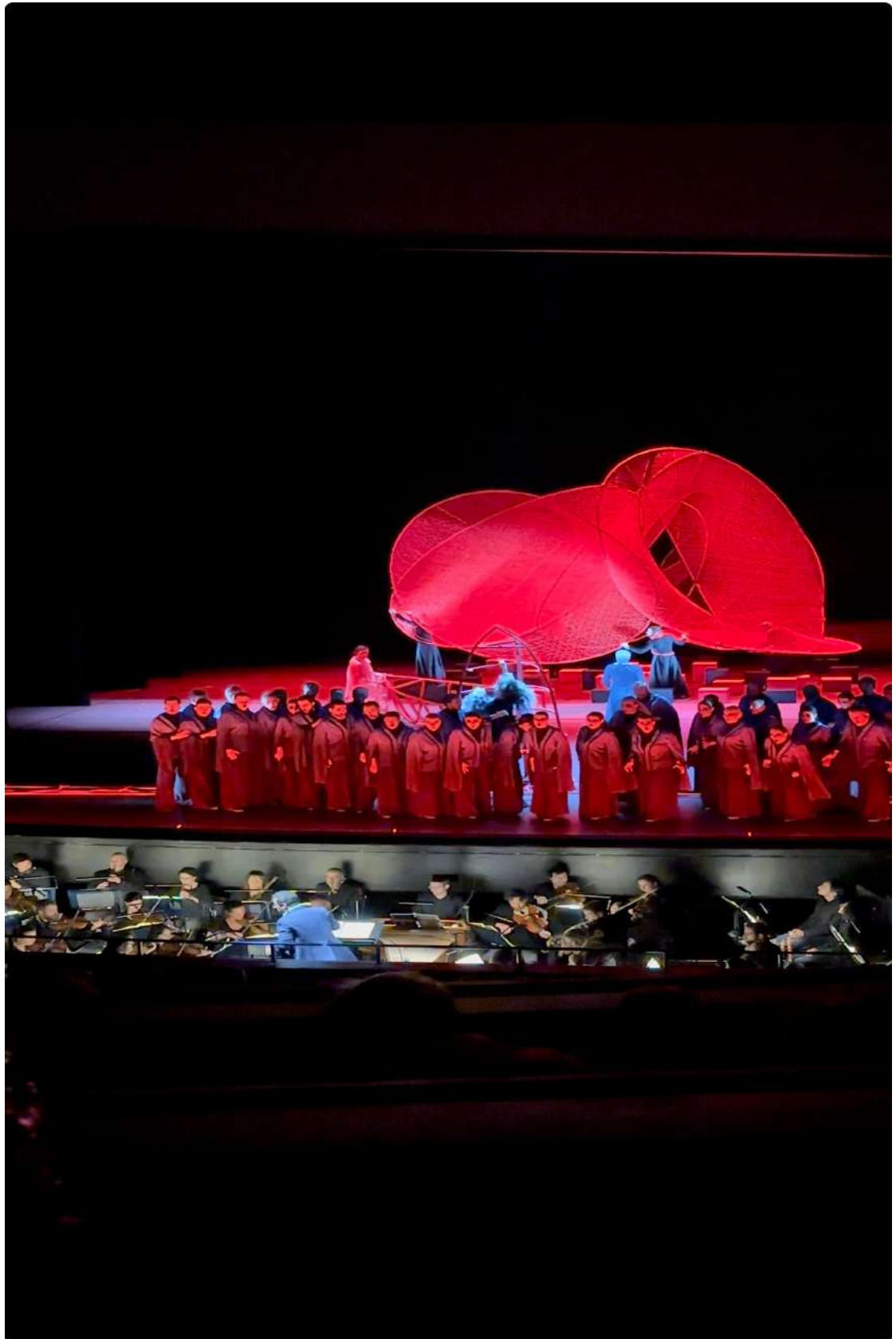
Ілюстрація 6. *S. Leigh. Las Meninas III. 2020.* Ілюстрацію подано з сайту *Ocula*, URL: [https://ocula.com/art-galleries/hauser-wirth/artworks/simone-leigh/las-meninas-iii-\(1\)/](https://ocula.com/art-galleries/hauser-wirth/artworks/simone-leigh/las-meninas-iii-(1)/)

Ілюстрація 7. *U. Rondinone. The sun and the moon, Storm King Art Center, New Windsor, New York, 2023. Photo © Jeffery Jenkins. Ілюстрацію подано з сайту Esther Schipper, URL: <https://www.estherschipper.com/exhibitions/1202-the-sun-and-the-moon-ugo-rondinone/>*

Ілюстрація 8. *U. Rondinone. The sun and the moon.* Музей історії мистецтв, Женева. [Світлина Н. Войтович, 2023]

Ілюстрація 9. *S. Shiota*. Декорації до опери «Ідомей» Гранд Опери, Женева. [Світлина Н. Войтович, 2024]

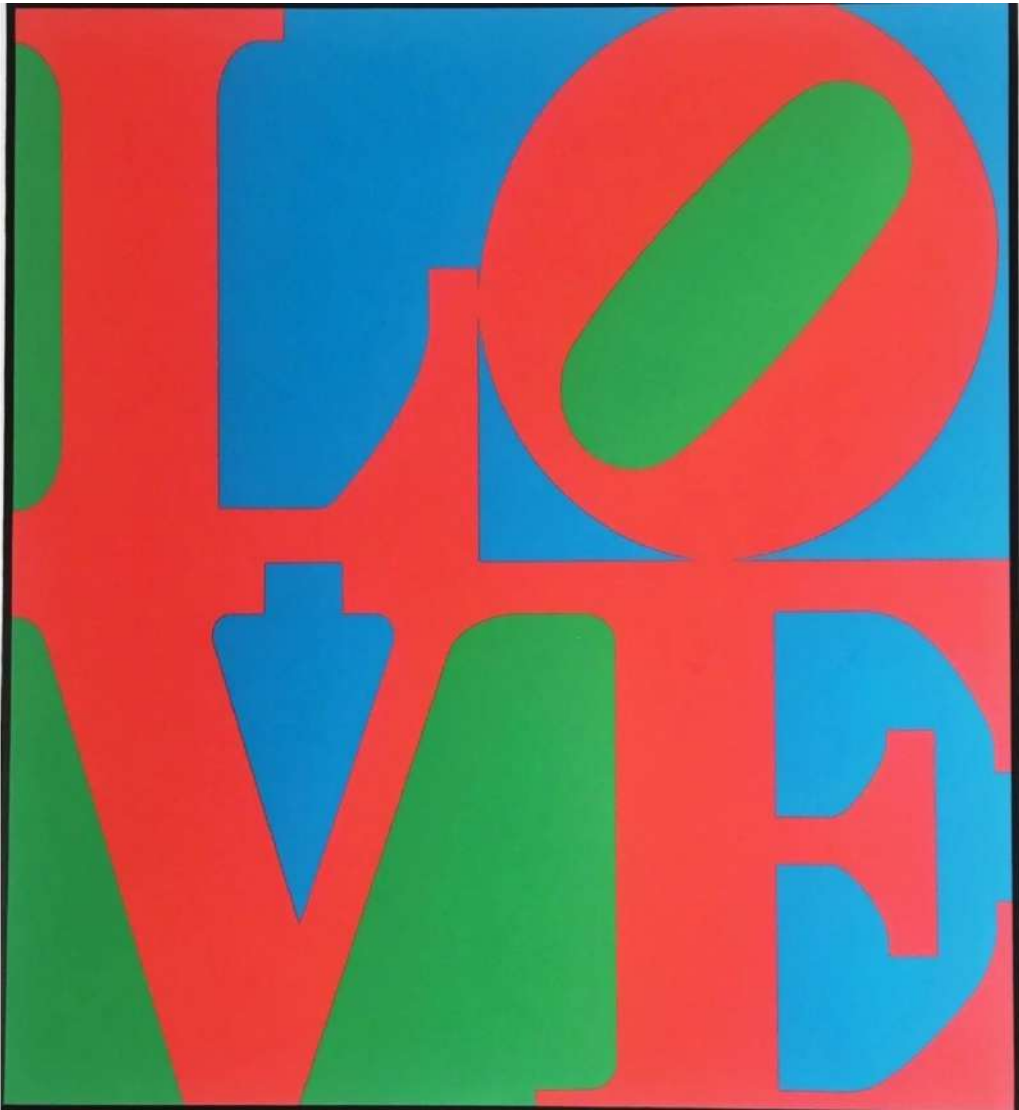
Ілюстрація 10. *S. Shiota.* Декорації Гранд Опери, Женева. *Art Geneve* 2024 [Світлина Н. Войтович, 2024]

Ілюстрація 10. *B. Flanagan. Large Leaping Hare.1982. The Corn's Up, Mirrored. 2005. Женева. Art Geneve 2023 [Світлина Н. Войтович, 2023]*

Ілюстрація 12. *B. Flanagan. Hospitality. 1990. Photo by Deepix for Chateau Smith Haut Lafitte. Ілюстрацію подано з сайту Barry Flanagan, URL: <https://www.barryflanagan.com/public-collections/chateau-smith-haut-lafitte/#&gid=2&pid=2>*

Ілюстрація 13. *R. Indiana. LOVE for Art Basel 1987.1987.* Ілюстрацію подано з сайту *Artsy*, URL: <https://www.artsy.net/artwork/robert-indiana-love-for-art-basel-1987-1>

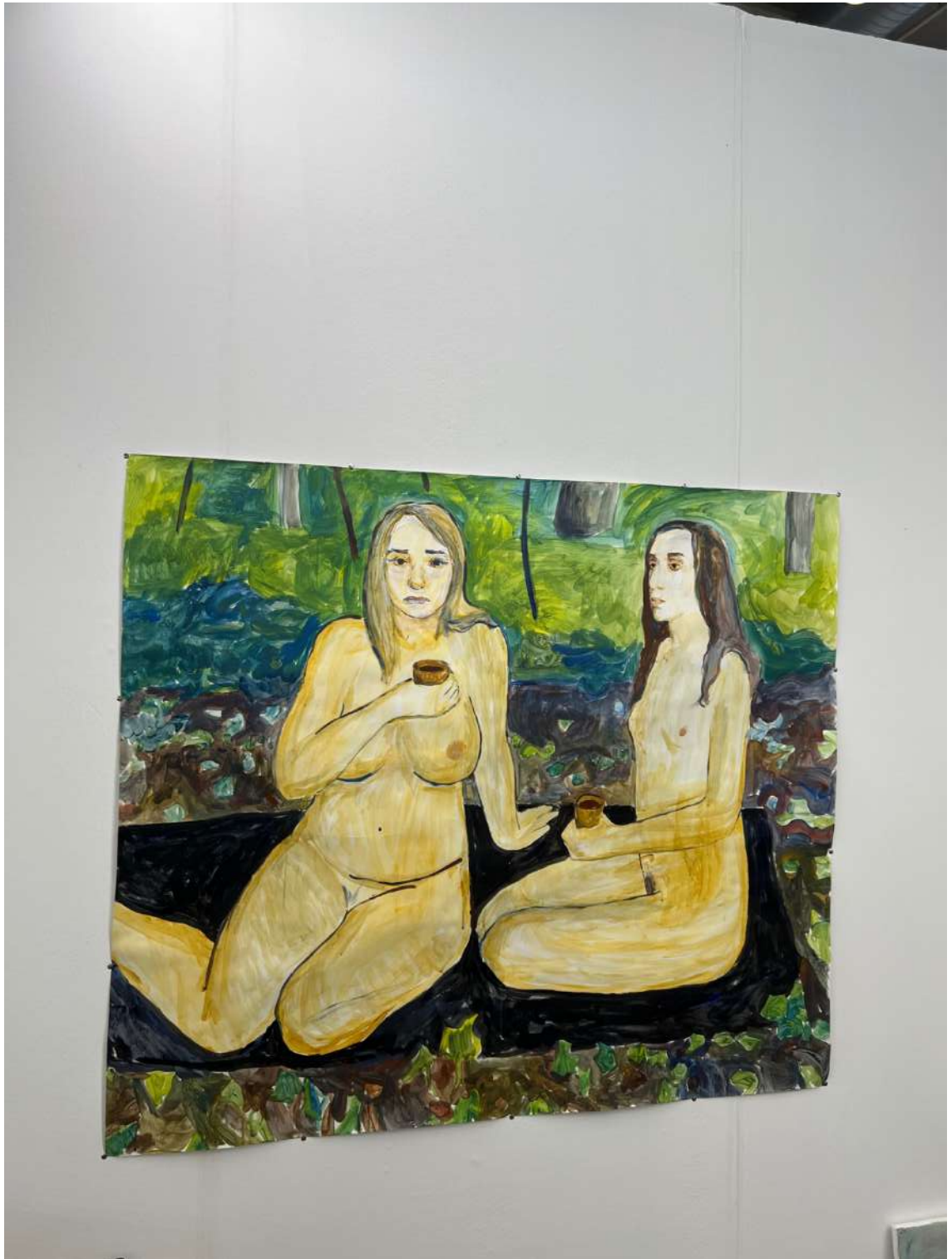
Ілюстрація 14. Н. Кадан. МІР. Папір, вугілля. 2023. *Art Geneve 2024*
[Світлина Н. Войтович, 2024]

Ілюстрація 15. Л. Іванова. Шкільна роздягальня. Полотно, олія. 2021.
Liste Art Fair 2022 [Світлина В. Чоу, 2022]

Ілюстрація 16. К. Бучацька. Я не хочу йти. Левкас. 2017. *Liste Art Fair* 2022. Ілюстрацію подано з сайту *Artsy*, URL: <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-5-artists-discover-liste-art-fair-basel-2022>

Ілюстрація 17. К. Лисовенко. Сад в Брюхновицькому лісі, Аніта та Настя. Акрил, бумага. 2021. *Liste Art Fair 2022* [Світлина Н. Войтович, 2022]

Ілюстрація 18. К. Лисовенко. Сади смутку. Акрил, бумага. 2022. *Liste Art Fair 2022* [Світлина Н. Войтович, 2022]

Ілюстрація 19. Л. Хоменко. Таємне спостереження. Полотно, акрил.
2021. *Liste Art Fair 2022* [Світлина Н. Войтович, 2022]

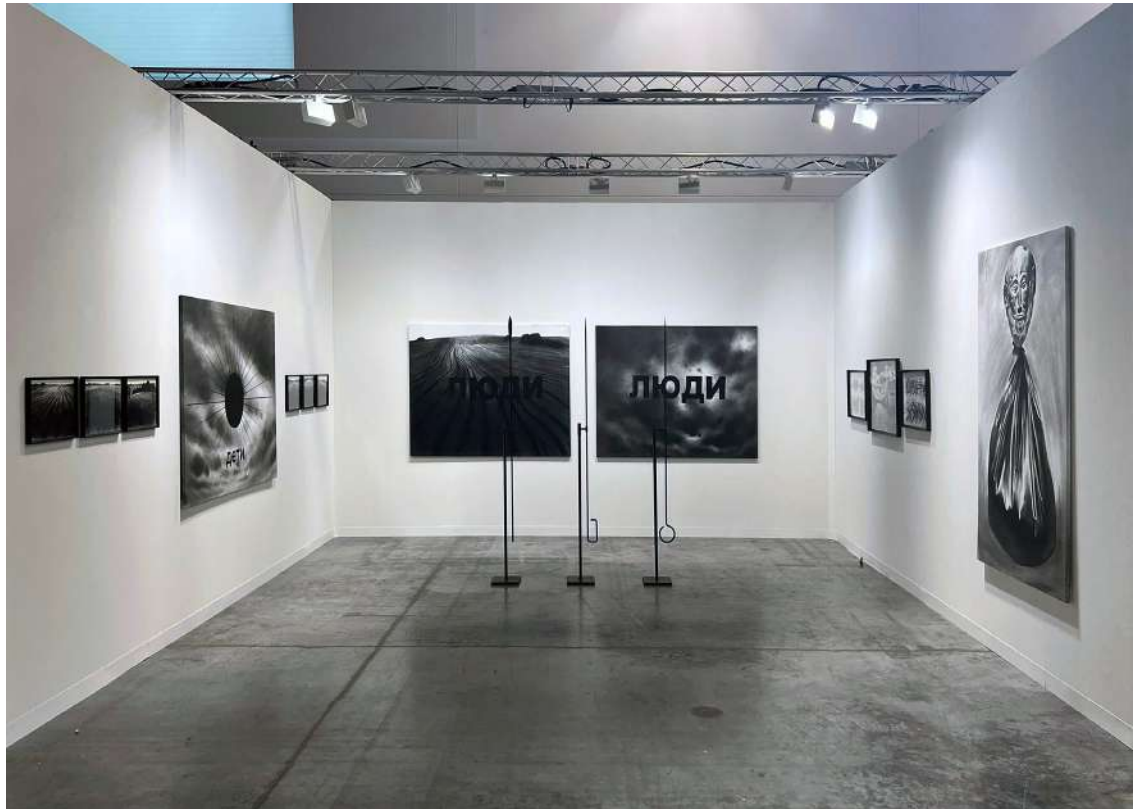
Ілюстрація 20. М. Рідний. Більше прапорів. Гіпс. 2015. *Liste Art Fair* 2023 [Світлина Н. Войтович, 2023]

Ілюстрація 21. Н. Кадан. Сонце. Папір, вугілля. 2022 [Світлина Н. Войтович, 2022]

Ілюстрація 22. Н. Кадан. Будівництво і поле. Папір, вугілля. 2022.
[Світлина Н. Войтович, 2022]

Ілюстрація 23. Бокс галереї *Jerome Poggi* з проєктом Н. Кадана «Дети. Люди (*Children. People*)» був на *Art Basel Miami Beach* у 2022 році. Ілюстрацію подано з сайту *The Farm Paris*, URL: <https://thefarm.paris/art-basel-miami-beach-2022-galerie-poggi/>

Додатки Б. Інтерв'ю

Інтерв'ю з засновницею Voloshyn Gallery – Юлією Волошиною

Інтерв'ю з засновницею галереї The Naked Room – Марією Ланько

1. Назвіть будь-ласка позитивні та негативні сторони участі Вашої галереї на Liste Art Basel?

ЮВ: Негативних немає, позитивно те що це престижний ярмарок і брати участь українській галереї важливо.

МЛ: Liste Art Basel — це одна з найбільш видимих ярмарок у світі. Потрапляючи туди, ти одразу отримуєш доступ до світового ринку мистецтва. Бо всі колекціонери, які приїжджають на великий Базель, так чи інакше заходять і на Лісте, як і скаути великого Базеля. Тобто ти потрапляєш на радар “першої лінії” світового артринку. З мінусів — це дуже дорого, майже неокупно, навіть за умови дотацій, які ми мали значною мірою в перший рік повномасштабного вторгнення, і невеликі — в другий. Навіть великих продажів нам було недостатньо для того, щоб вийти в нуль. Бо Базель — це дорого. Якщо у вас є можливість робити таку інвестицію, це буде окупатися, але непрямим шляхом. Тобто не продажами безпосередньо на ярмарку, наприклад, а подальшими продажами. Але це інвестиція, яку треба зробити принаймні три роки поспіль для того, щоб далі це приносило дивіденди.

2. Чи вдалось Вам отримати нові комунікації, запрошення та вигоди від участі на Liste Art Basel?

ЮВ: Вдалося отримати нові контакти, знайомства та зробити продажі.

МЛ: В перший рік повномасштабного вторгнення вся подальша європейська програма склалася саме завдяки Лісте. Ми мали виставки й в Парижі, і в Берліні, Відні, Мюнхені, Вільнюсі, Варшаві, Празі. Це все результати Базеля.

Щодо нових контактів, для нас це радше були навіть не комунікація з колекціонерами, а встановлення професійних контактів з інституціями та кураторами. Наших художників почали запрошувати брати участь у різних міжнародних проєктах.

Тож якщо проаналізувати, нових контактів було дуже багато. Куди б ми зараз не приїхали, нас всі вже впізнають, знають наш бренд, знають нас особисто.

3. З представлених Вами художників, хто мав найбільший успіх?

ЮВ: Обидві ярмарки Лісте для нас були успішними і для всіх, кого ми показували.

МЛ: На першому Лісте дуже класно зайшла Катя Бучацька. Але це сталося також через специфічний формат робіт, які ми представляли. Це були дуже маленькі левкаси, які буквально можна було покласти в кишеню і піти далі. Тобто це були такі доступні домашні недорогі роботи, але дуже круті з погляду того, як вони були зроблені та про що вони — це мистецтво високого рівня, але, через формат, ще й доступне широкому загалу людей. Їх розкупили всі. Також це Люся Іванова, Катя Лисовенко, хоча й менше, бо в неї складніші теми робіт, Аня Звягінцева на другому Лісте продавалася добре, Павло Маков (хоча й вже у Відні, але сталося це через контакти, набуті на Лісте).

Добре продається або щось маленьке і недороге, або якщо це вже величина рівня Макова, то можуть бути інституційні продажі. Небагато колекціонерів можуть собі дозволити в домашньому вжитку мати такі твори, вони є вибагливими (і в сенсі розміру, і ціни за автора, якого в Європі мало знають). Але для інституцій, особливо тих, хто цікавиться зараз специфічно українським мистецтвом, це чудова можливість.

4. Чи хотіли б ви потрапити в головний павільйон Art Basel? Чи вважаєте ви це стратегічним кроком для міжнародного визнання галереї та популяризації українських митців?

ЮВ: Так хочемо, це важливо для української галереї бути на Арт Базелі.

МЛ: Основний ярмарок Art Basel — це дорого та вже не дуже актуально. Це світ, який відживає себе. Він народився в ситій, мирній Західній Європі в другій половині двадцятого сторіччя ще на старих грошах. Кількість клієнтів великого Арт Базелю зменшується кожного року. Для такої галереї, як ми, мабуть, це не є шляхом і не є метою. Нам цікавіше створювати інші способи комунікації з колекціонерами. Не перетворюватися на магазин дорогих товарів, бо ми в першу чергу про комунікацію між всіма учасниками. І так чи інакше українське мистецтво не сягає і 10% рівня цін, які мають бути на основному Арт Базелі, і навряд чи сягне найближчими роками, і навряд чи це йому треба. Мистецтво, звісно, коштує недешево, але такий рівень цін, як на головному ярмарку Базелю, на нашу думку, є хибним шляхом. Ми сподіваємося, що для нас будуть інші формати оприявлення українського мистецтва в міжнародному полі або ми самі будемо створювати ці формати як люди, що прийшли із зовсім інших політичних і соціально-економічних умов.

Інтерв'ю з художником Нікітою Каданом.

1. Нікіта, скажіть яка була перша міжнародна мистецька ярмарка на якій було представлено Ваші роботи? Яка галерея вперше Вас представляла та де?

НК: Не пам'ятаю

2. Чи була участь в міжнародних виставках та ярмарках Вашою мрією та ціллю чи це сталось випадково? Розкажіть Ваші враження від участі.

НК: Не було ні ціллю, ні, тим більше, мрією. Це закономірне продовження роботи з комерційними галереями. Власне у галереї йде робота з постійними клієнтами, на ярмарках знаходять нових колекціонерів.

3. Ваші роботи вже відомі на міжнародних ярмарках сучасного мистецтва, «Voloshyn gallery» представили Ваші роботи 2 роки підряд на Liste Art Faire Basel, віденська галерея «Christine König» експонувала Вашу роботу на Art Geneve. Як Ви вважаєте, яка саме подія дала поштовх в зацікавленості Вашими роботами на міжнародному ринку?

НК: Це результат, з одного боку, моєї роботи як художника: грубо кажучи, знайшов в мистецтві щось, чого не знайшли інші, і згодом це було визнано іншими як цінність. А з іншого, результат роботи міжнародних інституцій, які знаходяться у пошуку нового мистецтва і роблять його видимим. А у випадку Волошиних - ще й результат цілеспрямованого руху української галереї від локального до міжнародного визнання. Такого руху, що вимагає часу та грошей, але не дає гарантій.

4. На Вашу думку, чи є участь українських художників в міжнародних мистецьких ярмарках (навіть будучи представленими іноземними галереями) перспективною з точки зору визнання українських митців та просування їх на міжнародну мистецьку арену?

НК: Логічно, що є, тому що міжнародні ярмарки є частиною міжнародної «мистецької арени». Тут у питанні вже закладено відповідь.

5. Чи хотіли б Ви потрапити на головну платформу Art Basel? Як Ви вважаєте чи є Art Basel важливою подією для галерей та митців які їх представляють, як з комерційної точки зору так і PR?

НК: Бокс галереї Jerome Poggi з моїм проектом “Дети. Люди (Children. People)” був на Art Basel Miami Beach у 2022 році <https://thefarm.paris/art-basel-miami-beach-2022-galerie-poggi/> Якщо говорити про «перший» Арт Базель, який, власне, у Базелі - так, я був би радий, але це справа галерей. Я хотів би розділяти свої завдання (а також і цілі та мрії) що лежать у полі саме мистецтва, - та завдання тих, хто його продає. Так, ми маємо спільні інтереси, але сепарація обов’язків та зон уваги, певна шаноблива дистанція одне від одного, йде на користь і художникам і галеристам.

Інтерв’ю з художницею Лесею Хоменко

НВ: Лесею, Ви як раз яскравий приклад митця про яких я зараз пишу, які мають успіх на мистецьких ярмарках, скажіть мені чи вважаєте Ви мистецький ярмарок, а конкретніше саме Арт Базель перспективним місцем для винайдення художника? І чи принесло Вам користь в чомусь від участі на Лісте? Чи може в іншому мистецькому ярмарку?

ЛХ: В моєму випадку трохи інакше. У мене останні роки було дуже багато ярмарок - завдяки саме ініціативності і системності в роботі Волошин гелері. Це дає певну видимість, я би сказала - не лише Лісте, а й інші ярмарки, в США, наприклад, або в Кельні (де у мене був соло стенд) з продажами не все так легко, бо мої роботи рахуються «некомерційними» для ярмарок. Часто чуємо коментарі, що вони «надто концептуальні» (хоча це дивно чути, особливо в Кельні, де було багато інсталяцій і саме концептуальних стендів.

Тема війни багатьох лякає, бо на ярмарках великий відсоток колекціонерів, які купують собі в дім. Але це звичайно не завжди. Мене купували і в інституції, і тему війни купували приватні колектори і вішали в квартиру.

Найбільша користь з контактів і видимості все ж таки. Особисто для мене. Я думаю ярмарки більш іміджево корисно для самих галерей ніж для окремих художників. Але кожна ярмарка справді нарощує «вагу» художникові. Іноді куратори знаходяться.

Іноді художники дивляться. Біля моїх біфлексів часто брбляться художники - бо це нова техніка, вони уважно вивчають

Щодо молодих і нових імен - думаю це швидше виняток. Галереї намагаються виставляти художників, які мають за спиною гарне cv і колекції. Бо ніхто не хоче ризикувати і всі хочуть гарантованих продажів. Але звісно художник може бути відомим, але ще не глобально, тому відбувається відкриття якихось імен.

Для галерей брати участь в ярмарках - це іміджево важливо, бо кожна престижна ярмарка - це конкурс - галереї подають проект і їх відбирають. Якщо галерея бере весь час участь в ярмарках - значить там гарна програма. Я фізично на лісте не їздила, тому для мене це просто одна серед багатьох ярмарок, важко сказати більше. В той рік було багато українських проектів там, і у мене склалось якесь відчуття загальної видимості, ніби це більше про стейтмент, ніж про продажі.

Я думаю важливо саме з галереями розмовляти про ярмарки, не художниками. Художники часто взагалі в цьому участі не беруть (особисто).

Ну я ще раз повторюсь, що для художників правильніше «засвічуватись» на групових міжнародних проектах, а ярмарки це як десерт на добавку. Важливо ці акценти розставити. Бо є художники, які засвічуються тільки на ярмарках, ніде більше не виставляються, дилери на них роблять просто гроші, то таких художників вважають надто комерційними і вони майже ніколи не переходять на рівень «музейних художників» багато художників живуть в омані, що продати роботу колекціонеру - це верх успішності і кар'єри, а це не так (точніше дивлячись для кого).

Тому застерігаю від таких висновків, що ярмарки це найкращий спосіб засвітитись для художника. Так, це гарна річ, але художник має функціонувати і в системі інституцій і виставок, інакше його вартість і цінність не буде рости і він може «обсипатись» з часом.